SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE JULIANE KOKOTT,

predstavljeni 8. maja 2008 [1]

I – Uvod

1. Ta zadeva Sodišču postavlja nalogo, da obravnava razmerje med varstvom podatkov in svobodo tiska oz. svobodo medijev. Ob sprejetju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov [2] (v nadaljevanju: Direktiva o varstvu podatkov) je obstajalo zavedanje o možnem konfliktu obeh temeljnih pravic, zato je bilo državam članicam v členu 9 naloženo, naj obe temeljni pravici uskladijo. Predvsem za medije so morale države članice predvideti potrebne izjeme od varstva podatkov. Zdaj se postavlja vprašanje, ali se to izjemo uporablja za kataloško objavo davčnih podatkov finskih državljanov, vključno s podatki o njihovih dohodkih in premoženju, ter za dajanje teh podatkov na razpolago s pomočjo storitve kratkih tekstovnih sporočil v mobilnih telekomunikacijah.

1 – Jezik izvirnika: nemščina.

2 – UL L 281, str. 31, nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. septembra 2003 o prilagoditvi določb glede odborov, ki pomagajo Komisiji pri uresničevanju njenih izvedbenih pooblastil, predvidenih aktih, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe ES, Sklepu Sveta 1999/468/ES, UL L 284, str. 1.

II – Pravni okvir

A – *Pravo Skupnosti*

2. Členi 2(a), (b) in (c) Direktive o varstvu podatkov opredeljujejo osnovne pojme, kot so osebni podatek, obdelava in zbirka:

„V tej direktivi

a) ‚osebni podatek' pomeni katero koli informacijo, ki se nanaša na določeno ali določljivo fizično osebo (‚posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki'); določljiva oseba je tista, ki se lahko neposredno ali posredno identificira, predvsem s sklicevanjem na identifikacijsko številko ali na enega ali več dejavnikov, ki so značilni za njeno fizično, fiziološko, duševno, ekonomsko, kulturno ali socialno identiteto;

b) ‚obdelava osebnih podatkov' (‚obdelava') pomeni kakršen koli postopek ali niz postopkov, ki se izvajajo v zvezi z osebnimi podatki z avtomatskimi sredstvi ali brez njih, kakršno je zbiranje, beleženje, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali predelava, iskanje, posvetovanje, uporaba, posredovanje s prenosom, širjenje ali drugo razpolaganje, prilagajanje ali kombiniranje, blokiranje, izbris ali uničenje;

c) ‚zbirka osebnih podatkov' (‚zbirka') pomeni vsak strukturiran niz osebnih podatkov, ki je dostopen v skladu s posebnimi merili, bodisi da je centraliziran, decentraliziran ali razpršen na funkcionalni ali geografski podlagi;"

3. Člen 3(1) na tej podlagi določa področje uporabe Direktive:

„Ta direktiva se uporablja za obdelavo osebnih podatkov v celoti ali delno z avtomatskimi sredstvi in za drugačno obdelavo kakor z avtomatskimi sredstvi za osebne podatke, ki sestavljajo del zbirke ali so namenjeni sestavljanju dela zbirke."

4. Razmerje zaščite podatkov do svobode izražanja in svobode tiska je določeno v členu 9:

„Države članice določijo izjeme ali odstopanja od določb tega poglavja, poglavja IV in poglavja VI za obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja zgolj v novinarske namene ali zaradi umetniškega ali literarnega izražanja samo, če so potrebna za uskladitev pravice do zasebnosti s predpisi, ki urejajo svobodo izražanja."

5. To določbo pojasnjujeta 17. in 37. uvodna izjava:

„(17) ker se morajo načela direktive v zvezi z obdelavo zvočnih in slikovnih podatkov, ki se izvaja v novinarske namene ali zaradi literarnega ali umetniškega izražanja, predvsem na avdiovizualnem področju, uporabljati omejeno v skladu z določbami iz člena 9;

…

(37) ker bi morala obdelava osebnih podatkov v novinarske namene ali zaradi literarnega ali umetniškega izražanja, predvsem na avdiovizualnem področju, predstavljati izjemo od zahtev nekaterih določb te direktive, kadar je to potrebno za uskladitev temeljnih pravic posameznikov s svobodo informiranja ter predvsem s pravico do prejemanja in prenašanja podatkov, zagotovljeno predvsem s členom 10 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin; ker bi morale države članice zato določiti izjeme in odstopanja, ki so potrebni za ravnotežje med temeljnimi pravicami glede splošnih ukrepov za zakonitost obdelave podatkov, ukrepov glede prenosa podatkov v tretje države in pooblastil nadzornega organa; ker pa to ne bi smelo voditi držav članic v določanje izjem od ukrepov za zagotovitev varnosti obdelave; ker bi bilo vsaj nadzornemu organu, ki je odgovoren za to področje, tudi treba podeliti nekatera naknadna pooblastila, denimo objavljanje rednega poročila ali predložitev zadev sodnim organom;“

6. Člen 17(1) ureja zahteve varnosti obdelave:

„(1) Države članice določijo, da mora upravljavec izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za zavarovanje osebnih podatkov pred slučajnim ali nezakonitim uničenjem ali slučajno izgubo, predelavo, nepooblaščenim posredovanjem ali dostopom, predvsem kadar obdelava vključuje prenos podatkov po omrežju, ter proti vsem drugim nezakonitim oblikam obdelave.

Taki ukrepi ob upoštevanju stanja tehnologije in stroškov za njihovo izvajanje zagotavljajo raven zaščite, ustrezno tveganju, ki ga predstavljata obdelava in narava podatkov, ki jih je potrebno varovati.“

7. Nadaljnji odstavki člena 17 urejajo uporabo teh obveznosti glede obdelave podatkov prek obdelovalca.

B – *Nacionalno pravo*

8. Finska ustava (*Perustuslaki*) v skladu s členom 10(1) varuje zasebnost, v členu 12 pa tudi svobodo govora in dostop javnosti do informacij, s katerimi razpolagajo državni organi:

„Vsakomur je zagotovljena svoboda govora. Svoboda govora vsebuje pravico, brez predhodnih omejitev izraziti, objaviti in prejemati informacije, mnenja in druga sporočila. Izvajanje svobode govora se podrobneje uredi z zakonom. Z zakonom se lahko določijo nujno potrebne omejitve televizijskih programov zaradi varstva otrok.

Dokumenti in drugi podatki, s katerimi razpolagajo organi, so javni, razen če njihova javnost iz nujnih razlogov ni izrecno omejena z zakonom. Vsakdo ima pravico do dostopa do informacij javnih dokumentov in podatkov.“

9. V skladu s členom 5(1) Zakona o javnosti in tajnosti davčnih podatkov (*Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta*) so pri letni odmeri dohodnine ime davčnega zavezanca, letnica rojstva in občina javni davčni podatki. Prav tako so med drugim javni naslednji podatki o:

1. dohodkih od dela, ki so predmet državne obdavčitve;

2. kapitalskih dobičkih in premoženju, ki so predmet državne obdavčitve;

3. dohodkih, ki so predmet občinske obdavčitve;

4. dohodnini in davku od premoženja ter skupnem znesku odmerjenih davkov in pristojbin.

10. Organ na zahtevo te podatke načeloma sporoči ustno, dokument pa se lahko izroči na vpogled, z izdelavo kopije ali ob zaslišanju, ali pa se izda njegov prepis ali izvleček. Glede posredovanja podatkov iz zbirke osebnih podatkov organa velja naslednje (člen 16(3) Splošnega zakona o javnosti, *Julkisuuslaki*):

„Osebni podatki iz zbirke osebnih podatkov organa se lahko, če ta zakon ne določa drugače, posredujejo v obliki kopije ali izvlečka ali v elektronski obliki, če je prejemnik v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov upravičen zbirati in obdelovati takšne podatke. Za namene neposrednega trženja in raziskav trga pa se smejo osebni podatki posredovati le, če je to izrecno predvideno ali če je zadevna oseba dala soglasje."

11. Finska je Direktivo o varstvu podatkov prenesla s *Henkilötietolaki* (Zakon o osebnih podatkih). Člen 2(4) in (5) določa omejitve uporabe, pomembne za obravnavano zadevo:

„Ta zakon ne velja za imenske zbirke, ki vsebujejo zgolj v medijih objavljene podatke. Za obdelavo osebnih podatkov v redakcijske, umetniške ali literarne namene veljajo, kjer je primerno, le členi od 1 do 4, 32, 39(3), 40(1) in (3), 42, 44(2), od 45 do 47, 48(2) in 50 ter 51, kolikor iz člena 17 ne izhaja drugače."

12. Kolikor je mogoče razbrati, je pod temi pogoji za vprašanja, ki so predmet tega postopka, pomemben le člen 32(1):

„Oseba, odgovorna za obdelavo, mora sprejeti potrebne tehnične in organizacijske ukrepe za zaščito osebnih podatkov pred neupravičenim dostopom, naključno izgubo ali protipravnim uničenjem, spreminjanjem, posredovanjem, prenosom ali drugo nezakonito obdelavo. Pri izvajanju teh ukrepov je treba upoštevati razpoložljive tehnične zmogljivosti, stroške ukrepov, naravo, obseg in starost podatkov, ki se obdelujejo, ter pomen obdelave z vidika varstva zasebnosti."

III – Dejansko stanje, nacionalni postopek in predlog za sprejetje predhodne odločbe

13. Po podatkih predložitvenega sodišča je Satakunnan Markkinapörssi Oy zbiral davčne podatke posameznikov, dostopne pri davčnih organih, zaradi nadaljnje uporabe. V okviru uporabe teh podatkov je to podjetje na naslovnici časopisa letno objavljalo seznam, ki je vseboval davčne podatke približno 1,2 milijona fizičnih oseb.

14. Podatki so obsegali imena in priimke oseb ter davčne podatke o dohodkih od dela in kapitala ter o premoženju na 100 EUR natančno. Podatki so bili objavljeni v regionalnih publikacijah (v letu 2001 je bilo takšnih publikacij 16). Ustrezni podatki so bili urejeni po abecednem redu glede na občino in vrsto dohodka.

15. Spodnja meja za objavo podatkov je bila določena za vsako posamezno občino. Za Helsinke je bila na primer izbrana meja osebnih prejemkov 36.000 EUR. V manjših občinah je bila spodnja meja nižja.

16. Glavni namen časopisa je objava davčnih podatkov. Hkrati vsebuje tudi oglase, povzetke in druge članke. V primerjavi z davčnimi podatki preostali del obsega precej manj prostora.

17. Satakunnan Markkinapörssi Oy zahteva pristojbino za to, da se podatke o določeni osebi iz časopisa odstrani. Po izjavah podjetja pa plačilo pristojbine ni bilo pogoj za odstranitev.

18. Satakunnan Markkinapörssi Oy je objavljene osebne podatke na CD-ROM-u prenesel na Satamedia Oy. Pri slednjem gre za drugo družbo, ki pripada istemu krogu oseb.

19. Satamedia Oy in Satakunnan Markkinapörssi Oy sta se s tretjim podjetjem, družbo mobilne radiofonije, dogovorila za tehnično izvedbo storitev kratkih tekstovnih sporočil (short message service – SMS). Satamedia Oy je v ta namen zadevne podatke prenesel na to podjetje, ki je za račun Satamedia Oy opravljalo storitve kratkih tekstovnih sporočil.

20. V okviru zagotavljanja teh storitev mobilni uporabnik na določeno številko pošlje sporočilo: DAVEK IME PRIIMEK PREBIVALIŠČE (na primer DAVEK MATTI MEIKÄLÄINEN HELSINKI). V odgovor se na mobilni telefon posredujejo podatki o dohodkih od dela in kapitala ter o premoženju na 100 eurov natančno. V letu 2004 so bili v okviru storitve kratkih tekstovnih sporočil prikazani tudi podatki oseb z enakimi imeni in primerljivi podatki za zadevne občine. Za uspešno poslano kratko tekstovno sporočilo se zahteva pristojbina. Na zahtevo podjetje tudi odstrani podatke iz storitve.

21. Finski pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov, *Tietosuojavaltuutettu,* je preiskoval dejavnost Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy ter je pri Komisiji za varstvo osebnih podatkov zahteval,

a) naj Satakunnan Markkinapörssi Oy prepove

– snemanje, shranjevanje ali drugačno obdelavo podatkov o dohodkih fizičnih oseb od dela ali kapitala ter o njihovem premoženju, v obsegu in na način, kot se je dogajalo v zvezi z davčnimi podatki v letu 2001, in

– posredovanje teh zbranih in domnevno za redakcijske namene vzpostavljenih zbirk osebnih podatkov za storitve kratkih tekstovnih sporočil ali za druge namene;

b) naj prepove Satamedia Oy zbiranje in shranjevanje osebnih podatkov, pridobljenih iz zbirk Satakunnan Markkinapörssi Oy, ter njihovo posredovanje zaradi storitve kratkih tekstovnih sporočil ali za druge namene.

22. Komisija za varstvo osebnih podatkov je to zahtevo zavrnila. Tožba zoper to odločitev je bila na prvi stopnji neuspešna. Nato je pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov vložil pritožbo pri *Korkein hallinto-oikeus*, vrhovnim finskim upravnim sodiščem.

23. Na podlagi navedenega je *Korkein hallinto-oikeus* v skladu s členom 234 ES Sodišču v predhodno odločanje predložilo naslednja vprašanja:

1. Ali se lahko v smislu člena 3(1) Direktive 95/46/ES šteje za obdelavo osebnih podatkov dejavnost, ki vključuje

   a) zbiranje podatkov na podlagi uradnih dokumentov organov o dohodkih od dela ali kapitala ter o premoženju fizičnih oseb in njihovo obdelavo z namenom objave,

   b) objavo v tiskani publikaciji po abecednem redu in po razredu dohodkov, v obliki podrobnih seznamov, sestavljenih po občinah,

   c) prenos podatkov na CD-ROM-u za uporabo v komercialne namene,

   d) obdelavo podatkov v okviru kratkega tekstovnega sporočila, ki uporabnikom mobilnih telefonov omogoča, da ob pošiljanju imena in občine stalnega prebivališča osebe prejmejo zadevne podatke o dohodkih od dela in kapitala ter premoženju te osebe?

2. Ali je treba Direktivo 95/46/ES razlagati v smislu, da se lahko za različne, zgoraj omenjene dejavnosti, navedene pod vprašanjem 1, od točke a) do d), šteje, da predstavljajo obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja zgolj za novinarske namene v smislu člena 9 direktive, če se upošteva dejstvo, da podatki, ki so bili zbrani in se nanašajo na več kot milijon dolžnikov, izhajajo iz dokumentov, objavljenih na podlagi nacionalne zakonodaje o dostopu do podatkov? Ali za presojo zadostuje dejstvo, da je glavni cilj te dejavnosti objava zadevnih podatkov?

3. Ali je treba člen 17 Direktive 95/46/ES razlagati v skladu z načeli in namenom direktive, v smislu, da nasprotuje objavi podatkov, ki so bili zbrani za novinarske namene in njihovemu posredovanju v komercialne namene?

4. Ali je treba Direktivo 95/46/ES razlagati v smislu, da tiste imenske zbirke, ki vsebujejo zgolj v medijih objavljene podatke, ne sodijo na področje uporabe te direktive?

24. Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy skupaj, Estonija, Portugalska, Finska, Švedska in Komisija so predložili navedbe o zadevi. Ustne obravnave z dne 12. februarja 2008 se je udeležil tudi finski pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov, medtem ko se je Portugalska ni udeležila.

25. Predlog za intervencijo evropskega nadzornika za varstvo podatkov je predsednik Sodišča zavrnil, ker pri obravnavanju vprašanj za predhodno odločanje ni predvidena intervencija in evropski nadzornik za varstvo podatkov ni naveden kot zadevna stranka v členu 23 Statuta Sodišča. [3]

3 – Sklep z dne 12. septembra 2007 v zadevi Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy (C-73/07, ZOdl., str. I-7075, točka 8 in naslednje).

IV – Pravna presoja

26. V postopku o glavni stvari je treba preveriti, ali varstvo osebnih podatkov nasprotuje širjenju davčnih podatkov s strani Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy. Zato predložitveno sodišče postavlja *prvo vprašanje*, ali in v kakšni meri predstavljeno ravnanje z davčnimi podatki sodi na področje uporabe Direktive o varstvu podatkov.

27. V skladu s členom 2(5) finskega zakona o osebnih podatkih veljajo za obdelavo osebnih podatkov v redakcijske namene le nekatere določbe o varstvu podatkov. Zdi se, da je edina omejitev glede obdelave člen 32(1), ki prenaša zahteve glede varnosti obdelave v skladu s členom 17 Direktive o varstvu podatkov. Razlagi te določbe je namenjeno *tretje vprašanje za predhodno odločanje*.

28. Poleg tega predložitveno sodišče z *drugim vprašanjem* zasleduje nadaljnje izhodišče za uporabo določb o varstvu podatkov, in sicer razlago člena 9 Direktive o varstvu podatkov, ki državam članicam nalaga, da uskladijo pravico do svobode izražanja in pravico do zasebnosti. Ta uskladitev naj bi se udejanjila z določitvijo izjem od varstva osebnih

podatkov, če se osebni podatki obdelujejo zgolj v novinarske namene ali zaradi umetniškega ali literarnega izražanja. Zato se vprašanje nanaša na to, ali in v kakšni meri se lahko v obravnavanem primeru priznajo novinarski nameni.

29. *Četrto vprašanje* je namenjeno pojasnitvi, ali je nadaljnja finska izjema od varstva osebnih podatkov, namreč izjema v skladu s členom 2(4) Zakona o osebnih podatkih glede obdelave objavljenih podatkov, združljiva s pravom Skupnosti.

A – *Prvo vprašanje – obdelava osebnih podatkov*

30. Predložitveno sodišče najprej sprašuje, ali področje uporabe Direktive o varstvu podatkov učinkuje tudi v razmerju do različnih dejavnosti Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy.

31. Sodišče in stranke se utemeljeno strinjajo o tem, da je treba objavo davčnih podatkov in njihovo dajanje na razpolago v obliki storitev kratkih tekstovnih sporočil obravnavati kot obdelavo osebnih podatkov v smislu člena 2(a) in (b) Direktive o varstvu podatkov.

32. Za osebne podatke gre, ker so informacije o dohodkih, premoženju in davkih vezane na določeno osebo. Tako objava kot tudi dajanje na razpolago v obliki storitev kratkih tekstovnih sporočil predpostavljata različne postopke obdelave v smislu člena 2(b) Direktive o varstvu podatkov, npr. zbiranje, beleženje, urejanje, shranjevanje in posredovanje s prenosom, širjenje ali drugo razpolaganje.

33. Uporaba Direktive o varstvu podatkov poleg tega v skladu s členom 3(1) predpostavlja obdelavo osebnih podatkov v celoti ali delno z avtomatskimi sredstvi ali vsaj drugačno obdelavo kakor z avtomatskimi sredstvi za osebne podatke, ki sestavljajo del zbirke ali so namenjeni sestavljanju dela zbirke. Zbirka je vsak strukturiran niz osebnih podatkov, ki je dostopen v skladu s posebnimi merili.

34. Verjetno je, da se s strani predložitvenega sodišča navedeni postopki obdelave vsaj delno izvajajo z avtomatskimi sredstvi, vsaj če upoštevamo posredovanje na CD-ROM-u. Vendar pa avtomatizacija obdelave ne potrebuje dodatnega pojasnjevanja, ker objava davčnih podatkov na papirju predstavlja zbirko osebnih podatkov in posredovanje

v obliki storitev kratkih tekstovnih sporočil predpostavlja iskanje po zbirki. Pri vseh navedenih dejavnostih, vključno s prenosom podatkov na CD-ROM-u, gre torej za obdelavo osebnih podatkov, ki sestavljajo del zbirke ali so namenjeni sestavljanju dela zbirke.

35. Na prvo vprašanje je torej treba odgovoriti, da se v smislu člena 3(1) Direktive o varstvu podatkov šteje za obdelavo osebnih podatkov dejavnost, ki vključuje, kot je opisano v predlogu za sprejetje predhodne odločbe,

a) zbiranje podatkov na podlagi uradnih dokumentov organov o dohodkih od dela ali kapitala ter o premoženju fizičnih oseb in njihovo obdelavo z namenom objave,

b) objavo v tiskani publikaciji po abecednem redu in po razredu dohodkov, v obliki podrobnih seznamov, sestavljenih po občinah,

c) prenos podatkov na CD-ROM-u za uporabo v komercialne namene ali

d) obdelavo podatkov v okviru kratkega tekstovnega sporočila, ki uporabnikom mobilnih telefonov omogoča, da ob pošiljanju imena in občine stalnega prebivališča osebe prejmejo zadevne podatke o dohodkih od dela in kapitala ter premoženju te osebe.

B – *Drugo vprašanje – izjema za novinarske dejavnosti*

36. Z drugim vprašanjem želi predložitveno sodišče izvedeti, ali se lahko za te dejavnosti šteje, da predstavljajo obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja zgolj za novinarske namene v smislu člena 9 Direktive o varstvu podatkov. Člen 9 je pravna podlaga za oblikovanje tako imenovanega privilegija tiska oz. medijev s strani držav članic.[4] Skladno s slednjim države članice določijo izjeme ali odstopanja od določb poglavja II, IV in poglavja VI Direktive o varstvu podatkov za obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja zgolj v novinarske namene ali zaradi umetniškega

4 – V zvezi s temi pojmi glej Stefan Walz, Poglavje 41, točka 1, v: Spiros Simitis, *Bundesdatenschutzgesetz*, 6. izdaja, Baden Baden 2006, in Friederike Neunhoeffer, *Das Presseprivileg im Datenschutzrecht*, Tübingen 2005.

ali literarnega izražanja samo, če so potrebna za uskladitev pravice do zasebnosti s predpisi, ki urejajo svobodo izražanja. Posledično gre pri drugem vprašanju za področje uporabe te izjeme.

Upoštevne temeljne pravice

37. Razlaga člena 9 Direktive o varstvu podatkov se mora ravnati po temeljnih pravicah, ki se morajo ob uporabi te določbe uskladiti. Pri tem morajo sodišča Skupnosti posebej upoštevati sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP). [5]

38. Pravo Skupnosti zagotavlja temeljno pravico svobode govora, določeno v členu 10 Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (v nadaljevanju: EKČP), podpisane v Rimu dne 4. novembra 1950. [6] To v členu 11 priznava Listina unije o temeljnih pravicah [7] (v nadaljevanju: Listina), razglašena v Nici dne 7. decembra 2000. Opirajoč se na sodno prakso Sodišča [8] in Protokol o sistemu javne radiotelevizije v državah članicah [9], se v skladu s členom 11(2) Listine posebej upoštevata svoboda medijev in njihova pluraliteta.

39. Pravica do svobode izražanja ni omejena na izražanje mnenj, temveč v skladu s členom 10(1), druga alinea, EKČP, in členom 11(1), prva alinea, Listine, v smislu komunikacijske svobode izrecno obsega tudi svobodo sprejemanja in sporočanja obvestil in idej. ESČP v ustaljeni sodni praksi poudarja, da svoboda izražanja ne velja le za informacije ali ideje, za katere je pridobljeno soglasje ali ki se štejejo za neškodljive ali nepomembne, temveč tudi za vse informacije in ideje, ki žalijo, spravljajo iz ravnotežja ali motijo državo ali del prebivalstva. [10] Tudi pri komer-

5 – Sodbe z dne 15. oktobra 2002 v zadevi Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točka 274) in z dne 29. junija 2006 v zadevi Komisija proti SGL Carbon AG (C-301/04 P, ZOdl., str. I-5915, točka 43).

6 – Sodbe z dne 18. junija 1991 v zadevi ERT (C-260/89, Recueil, str. I-2925, točka 44), z dne 25. julija 1991 v zadevi Collectieve Antennevoorziening Gouda (C-288/89, Recueil, str. I-4007, točka 23), z dne 25. julija 1991 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-353/89, Recueil, str. I-4069, točka 30) in z dne 13. decembra 2007 v zadevi United Pan-Europe Communications Belgium in drugi (C-250/06, ZOdl., str. I-11135, točka 41).

7 – UL C 364, str. 1. S prilagoditvami prevzeta z razglasitvijo z dne 12. decembra 2007, UL C 303, str. 1.

8 – Glej sodbi Collectieve Antennevoorziening Gouda in United Pan-Europe Communications Belgium in drugi (obe navedeni v opombi 6).

9 – Protokol k Pogodbi ES, UL 1997, C 340, str. 109.

10 – Glej npr. ESČP, sodbe z dne 7. decembra 1976 v zadevi Handyside (Serija A, št. 24, točka 49), z dne 24. maja 1988 v zadevi Müller in drugi (Serija A, št. 133, točka 33), z dne 26. septembra 1995 v zadevi Vogt (Serija A, št. 323, točka 52) in z dne 12. februarja 2008 v zadevi Guja (še neobjavljena v uradnem glasilu, točka 69) ter sodba Sodišča z dne 6. marca 2001 v zadevi Connolly proti Komisiji (C-274/99 P, Recueil, str. I-1611, točka 39).

cialnih namenih svoboda izražanja ščiti prenos informacij in izražanje mnenj. [11]

40. Temeljna pravica do zasebnosti je določena predvsem v členu 8 EKČP in je priznana v členu 7 Listine. Poleg tega Listina v členu 8 izrecno razglaša varstvo osebnih podatkov. [12] Posredovanje osebnih podatkov tretji osebi neodvisno od kasnejše uporabe posredovanih podatkov predstavlja poseg v pravico zadevne osebe do spoštovanja zasebnega življenja in s tem vmešavanje v smislu člena 8 EKČP. [13]

41. Pravica do zasebnosti ni gola zaščita pred državnimi posegi, pač pa utemeljuje tudi pozitivne obveznosti države. [14] V skladu s tem je Skupnost z Direktivo o varstvu podatkov razširila varstvo osebnih podatkov na obdelavo podatkov prek zasebnikov. V tem smislu je tudi ESČP v zadevi zaradi uporabe fotografij iz zasebnega življenja javne osebe v časopisih že poudarilo, da je spričo tehničnega napredka pri zbiranju in nadaljnji obdelavi osebnih podatkov potrebna večja pozornost. [15]

42. Omejitev obeh temeljnih pravic je načeloma dopustna pod primerljivimi pogoji: mora biti določena z zakonom, ustrezati mora enemu ali več legitimnim ciljem v skladu s členom 8 oz. členom 10 EKČP in mora biti potrebna v demokratični družbi. To pomeni, da lahko nujna družbena potreba upraviči posege, če so ti v sorazmerju z zasledovanim legitimnim ciljem. [16]

43. Stroga uporaba varstva osebnih podatkov bi lahko občutno omejila pravico do svobode izražanja. Če bi smeli mediji obdelovati in objaviti osebne podatke le s soglasjem ali po seznanitvi zadevnih oseb, bi bilo raziskovalno novinarstvo v veliki meri onemogočeno. Po drugi strani je jasno, da lahko mediji kršijo pravico do zasebnosti posameznikov. [17] Zato je treba najti ravnovesje.

11 – ESČP, sodbi z dne 22. maja 1990 v zadevi Autronic AG (12726/87, Serija A, št. 178, točka 47) in z dne 24. februarja 1994 v zadevi Casado Coca (15450/89, Serija A, št. 285-A, točka 35 in naslednje). Komisija se v tej zvezi utemeljeno sklicuje tudi na sklepne predloge generalnega pravobranilca Fenellyja, predstavljene 15. junija 2000 v zadevi Nemčija proti Parlamentu in Svetu (C-376/98, Recueil, str. I-8419, točka 153 in naslednje).

12 – Tako tudi sodba z dne 29. januarja 2008 v zadevi Promusicae (C-275/06, ZOdl., str. I-217, točka 64).

13 – Sodba z dne 20. maja 2003 v zadevi Österreichischer Rundfunk in drugi (C-465/00, C-138/01 in C-139/01, Recueil, str. I-4989, točka 74).

14 – ESČP, sodba z dne 24. junija 2004 v zadevi von Hannover (59320/00, Recueil des arrêts et décisions 2004-VI, točka 57 in tam navedena sodna praksa).

15 – ESČP, sodba von Hannover (navedena v opombi 14, točka 70).

16 – Glede pravice do svobode izražanja glej sodbi Sodišča z dne 26. junija 1997 v zadevi Familiapress (C-368/95, Recueil, str. I-3689, točka 26) in z dne 12. junija 2003 v zadevi Schmidberger (C-112/00, Recueil, str. I-5659, točka 79) ter ESČP, sodbi Handyside (navedena v opombi 10, točka 48) in z dne 26. novembra 1991 v zadevi Observer in Guardian (13585/88, Serija A, št. 216, točka 59) ter glede pravice do zasebnosti sodbo Sodišča z dne 11. julija 2002 v zadevi Carpenter (C-60/00, Recueil, str. I-6279, točka 42) in sodbo Österreichischer Rundfunk in drugi (navedena v opombi 13, točka 71) ter ESČP, sodbi z dne 26. marca 1987 v zadevi Leander (9248/81, Serija A, št. 116, točka 58) in z dne 27. maja 2004 v zadevi Connors (66746/01, neobjavljena v uradnem glasilu, točka 81).

17 – Ilustrativno ESČP, sodba von Hannover (navedena v opombi 14, točka 61 in naslednje).

44. Ta konfliktni položaj med različnimi temeljnimi pravicami, pa tudi med varstvom osebnih podatkov in drugimi splošnimi interesi, je značilen za razlago Direktive o varstvu podatkov. [18] Zadevne določbe Direktive so zato zasnovane relativno splošno. Državam članicam dopuščajo potreben manevrski prostor pri sprejemanju izvedbenih ukrepov, ki se lahko uporabijo za različne možne situacije. [19] V tem okviru morajo države članice upoštevati situacijo glede na temeljne pravice in jo uskladiti.

45. Poleg tega morajo organi in sodišča držav članic po mnenju Sodišča ne le razlagati svojo nacionalno zakonodajo v skladu z direktivo o varstvu podatkov, temveč morajo paziti tudi na to, da se ne opirajo na razlago te direktive, ki nasprotuje temeljnim pravicam, ki jih varuje pravni red Skupnosti, ali drugim temeljnim načelom prava Skupnosti. [20]

Pristojnost nacionalnega sodišča za presojo

46. Za razliko od napotkov nacionalnim sodiščem in organom je Sodišče pri določanju obsega varstva podatkov in pri tehtanju nasprotujočih si temeljnih pravic zelo zadržano. V sodbi Promusicae se je omejilo na navedbo obeh temeljnih pravic in je dejansko tehtanje prepustilo predložitvenemu sodišču. [21] V sodbi Österreichischer Rundfunk in drugi je postopalo podobno, [22] predložitvenemu sodišču pa je dodatno dalo še navodila. [23]

47. Takšno zadržanost je Sodišče pokazalo tudi pri drugih primerih kolizije pravnih položajev. V sodbi Familiapress je šlo za kolizijo med prostim pretokom blaga in nacionalno prepovedjo iger na srečo v časopisih. Tu je Sodišče sicer zavzelo konkretno stališče o potrebnosti določenih načinov urejanja [24], nacionalnim sodiščem pa je prepustilo splošno oceno, ali je prepoved sorazmerna ohranitvi pluralitete medijev in tega cilja ne bi bilo mogoče doseči z drugimi, manj omejujočimi ukrepi. [25]

18 – Glej sodbi z dne 6. novembra 2003 v zadevi Lindqvist (C-101/01, Recueil, str. I-12971, točka 82 in naslednje) in z dne 29. januarja 2008 v zadevi Promusicae (navedena v opombi 12, točka 65 in naslednje).

19 – Glej sodbi Lindqvist (navedena v opombi 18, točka 83 in naslednje) in Promusicae (navedena v opombi 12, točka 67).

20 – Glej sodbi Lindqvist (navedena v opombi 18, točka 87) in Promusicae (navedena v opombi 12, točka 68).

21 – Navedena v opombi 12, točka 61 in naslednje, predvsem točka 68.

22 – Navedena v opombi 13, točka 91 in naslednje.

23 – Navedena v opombi 13, točka 86 in naslednje.

24 – Navedena v opombi 16, točka 33.

25 – Navedena v opombi 16, točka 34.

48. Dalje je Sodišče v primeru kolizije med svobodo opravljanja storitev in človeškim dostojanstvom oz. prostim pretokom blaga in načeli varstva otrok in mladine priznalo, da lahko v državah članicah obstajajo različna, a vendar v enaki meri legitimna pojmovanja o tem, katere omejitve temeljnih svoboščin so sorazmerne z varstvom javnega interesa in predvsem temeljnih pravic. [26]

49. Po drugi strani je Sodišče že poudarilo, da je njegova naloga dati nacionalnemu sodišču smotrne odgovore. Posebej je upravičeno, da na podlagi aktov iz postopka o glavni stvari in pisnih ter ustnih izjav, ki so mu predložene, nacionalnemu sodišču da navodila, ki slednjemu omogočajo, da odloči o konkretnem sporu, ki teče pred njim. [27] Takšna navodila se posebej redno nanašajo na probleme, ki jih je treba upoštevati v okviru presoje sorazmernosti.

50. V obravnavanem primeru bi moralo Sodišče izbrati zadržan pristop. Konkretizacija nasprotujočih si temeljnih pravic sodišča Skupnosti zavezuje predvsem, če so v ospredju *čezmejne* dejavnosti. Če obstajajo pokazatelji o prikrajšanosti čezmejno dejavnih državljanov Skupnosti, je potrebna posebej intenzivna presoja. To potrjujejo sodbe o sindikalnih dejavnostih zaradi čezmejnih storitev [28] ali prenosa dejavnosti [29] in o napadih stavkajočih kmetov na prevoze sadja. [30]

51. Tudi zadeva Schmidberger [31] je takšen primer. Tu je šlo za oviranje pretoka blaga med Nemčijo in Italijo zaradi dovoljene demonstracije na avstrijskem delu brennerske avtoceste. Sodišče je v tej zadevi sicer priznalo široko diskrecijsko pravico nacionalnih organov pri tehtanju med prostim pretokom blaga in pravico do svobode izražanja oz. demonstracije, [32] vendar je pred ugotovitvijo neobstoja kršitve prava Skupnosti rezultat tega tehtanja relativno podrobno presojalo [33].

52. Pri uporabi Direktive o varstvu podatkov pa je varstvo čezmejnih dejavnosti izjema. Ta direktiva temelji na členu 95 ES in zato služi izoblikovanju notranjega trga. Vendar pa ne

26 – Sodbi z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Omega (C-36/02, ZOdl., str. I-9609, točka 37 in naslednje) in z dne 14. februarja 2008 v zadevi Dynamic Medien (C-244/06, ZOdl., str. I-505, točka 44), glej tudi sodbo z dne 6. novembra 2003 v zadevi Gambelli in drugi (C-243/01, Recueil, str. I-13031, točka 63).

27 – Sodba z dne 11. decembra 2007 v zadevi The International Transport Workers' Federation in The Finnish Seamen's Union (C-438/05, ZOdl., str. I-10779, točka 85).

28 – Sodba z dne 18. decembra 2007 v zadevi Laval un Partneri (C-341/05, ZOdl., str. I-11767).

29 – Sodba The International Transport Workers' Federation und The Finnish Seamen's Union (navedena v opombi 27).

30 – Sodba z dne 9. decembra 1997 v zadevi Komisija proti Franciji (C-265/95, Recueil, str. I-6959).

31 – Sodba z dne 12. junija 2003 (C-112/00, Recueil, str. I-5659).

32 – Navedena v opombi 31, točki 82 in 93.

33 – Navedena v opombi 31, točka 83 in naslednje.

zajema le čezmejne obdelave podatkov, temveč tudi čisto notranje postopke. Kljub temu pa Sodišče, drugače kot generalni pravobranilec Tizzano [34], ni podvomilo o široki veljavnosti Direktive o varstvu podatkov, ker bi bila določitev področja uporabe navedene direktive v primeru omejitve na situacije s čezmejnimi elementi negotova in odvisna od naključij. [35]

53. Iz širokega področja uporabe Direktive, ki skoraj že presega izoblikovanje notranjega trga, pa je mogoče sklepati, da bi moralo Sodišče pri tehtanju nasprotujočih si temeljnih pravic v okviru Direktive državam članicam in njihovim sodiščem načeloma priznati širok manevrski prostor, znotraj katerega bi lahko prišle do veljave njihove lastne tradicije in družbene vrednote.

54. Ob upoštevanju navedenega je treba razlagati člen 9 Direktive o varstvu podatkov.

34 – Sklepni predlogi, predstavljeni 19. septembra 2002 v zadevi Lindqvist (C-101/01, Recueil, str. I-12971, točka 35 in naslednje), in 14. novembra 2002 v zadevi Österreichischer Rundfunk in drugi (C-465/00, C-138/01 in C-139/01, Recueil, str. I-4989, točka 43 in naslednje).

35 – Sodba Österreichischer Rundfunk in drugi (navedena v opombi 13, točka 42).

Področje uporabe člena 9 Direktive o varstvu podatkov

55. V skladu s členom 9 Direktive o varstvu podatkov države članice določijo odstopanja od določb varstva osebnih podatkov za obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja zgolj v novinarske namene ali zaradi umetniškega ali literarnega izražanja, samo če so potrebna za uskladitev pravice do zasebnosti s predpisi, ki urejajo svobodo izražanja.

56. Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy ter Finska želijo razširiti področje uporabe člena 9 Direktive o varstvu podatkov na celotno področje varstva pravice do svobode izražanja. Po tej razlagi bi člen 9 Direktive o varstvu podatkov v skladu s svojim namenom obsegal vse možne konflikte med pravico do svobode izražanja in varstvom osebnih podatkov. Hkrati bi bila državam članicam dana največja svoboda pri usklajevanju varstva osebnih podatkov in pravice do svobode izražanja.

57. Vendar pa ta razlaga nima podlage v besedilu člena 9 Direktive o varstvu podatkov. Določba ne zahteva le uskladitve pravice do svobode izražanja in varstva osebnih podatkov, temveč opisuje določene namene, zaradi katerih lahko države članice odstopijo od skoraj vseh zahtev Direktive o varstvu podatkov. Če bi se izenačili s pravico

do svobode izražanja, bi ostali v ta namen uporabljeni pojmi novinarskih namenov ali umetniškega ali literarnega izražanja poleg pojma pravice do svobode izražanja brez lastne funkcije.

58. Nasprotno, izhodišče za razlago člena 9 Direktive o varstvu podatkov bi moralo biti, da je treba izjeme od splošnega načela razlagati ozko [36], da se tega načela ne izvotli prekomerno. V tej zadevi bi ekstenzivna razlaga lahko privedla do kršitve temeljne pravice do zasebnosti.

59. Iz člena 9 Direktive o varstvu podatkov izhaja potreba po ozki razlagi že zato, ker ta določba obsega le obdelavo osebnih podatkov, do katere pride *zgolj* zaradi tu navedenih namenov. Prav tako lahko zato pride do odstopanj in izjem *samo*, *če* so potrebna za uskladitev zadevnih temeljnih pravic.

60. Kot navaja predvsem Komisija, tudi velik obseg možnih izjem v skladu s členom 9 Direktive o varstvu podatkov govori v prid restriktivni razlagi predpostavk za njihovo uporabo. Medtem ko druge izjeme v Direktivi o varstvu podatkov predvidevajo izjeme le od nekaterih določb, je na podlagi člena 9 možno odstopanje od skoraj vseh zahtev Direktive.

61. Jezikovni razlagi pojma novinarskih namenov ne nasprotuje dejstvo, da bi zaradi preširokih zahtev varstva osebnih podatkov lahko privedla do kršitve pravice do svobode izražanja. Državam članicam namreč ni treba zagotoviti usklajevanja pravice do svobode izražanja in zasebnosti izključno le v okviru člena 9 Direktive o varstvu podatkov. Lahko se oprejo tudi na druge določbe, saj Direktiva v celoti državam članicam dopušča potreben manevrski prostor pri sprejemanju izvedbenih ukrepov, ki se lahko prilagodijo različnim možnim situacijam. [37]

36 – Sodbi z dne 8. junija 2006 v zadevi WWF Italia in drugi (C-60/05, ZOdl., str. I-5083, točka 34) in z dne 14. junija 2007 v zadevi Komisija proti Finski (C-342/05, ZOdl., str. I-4713, točka 25) glede izjem od zaščite vrst, z dne 7. marca 2002 v zadevi Komisija proti Finski (C-169/00, Recueil, str. I-2433, točka 33 in tam navedena sodna praksa) glede davka na dodano vrednost, z dne 27. septembra 1988 v zadevi Kalfelis (189/87, Recueil, str. 5565, točka 19) in z dne 11. oktobra 2007 v zadevi Freeport (C-98/06, ZOdl., str. I-8319, točka 35) glede sodne pristojnosti v civilnih zadevah, ter z dne 27. novembra 2007 v zadevi C (C-435/06, ZOdl., str. I-10141, točka 60) glede sodne pristojnosti v sporih o pravici staršev, da skrbijo za otroke.

37 – Sodba Lindqvist (navedena v opombi 18, točka 83 in naslednje), glej tudi sodbo Promusicae (navedena v opombi 12, točka 67) glede Direktive 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (UL L 201, str. 37).

62. Na področju zasebnega izražanja mnenj imajo države članice še posebej proste roke, ker se Direktiva o varstvu podatkov v skladu s členom 3(2), druga alinea, ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov s strani fizične osebe med potekom popolnoma osebne ali domače dejavnosti. [38]

63. Dalje je lahko v skladu s členom 7(f) Direktive o varstvu podatkov obdelava dopustna zaradi prevladujočih zakonitih interesov upravljavca, oziroma lahko zadevna država članica v skladu s členom 13(1)(g) zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih oseb predvidi izjeme od nekaterih določb. [39] V teh primerih se sicer uporabljajo predvsem zahteve dopustnosti obdelave podatkov v skladu s členom 7 in obdelave občutljivih podatkov v skladu s členom 8, obdelavo podatkov pa lahko nadzorujejo nadzorni organi za varstvo osebnih podatkov.

64. V povzetku je zato treba ugotoviti, da je področje uporabe člena 9 Direktive o varstvu podatkov treba določiti glede na koncept novinarskih, umetniških ali literarnih namenov, ki imajo svoj lasten pomen, ki ni identičen pomenu varstva pravice do svobode izražanja.

Pojem novinarskih namenov

65. Pojem novinarskih namenov se nanaša na dejavnost sredstev javnega obveščanja, predvsem na tisk in avdiovizualne medije. Sprejetje Direktive o varstvu podatkov kaže, da novinarski nameni niso omejeni na dejavnost institucionaliziranih medijev. Po tem, ko je Komisija najprej predlagala izjemo za tisk in avdiovizualne medije, [40] je pojem novinarskih namenov nastal iz več kasnejših osnutkov, ki so področje uporabe izjeme za medije mehčali in ga razširili na vse osebe, ki se ukvarjajo z novinarstvom. [41]

38 – Glede razlage te določbe glej sodbo Lindqvist (navedena v opombi 18, točka 46 in naslednje).

39 – V skladu s tem tudi Konvencija Sveta Evrope o varstvu posameznika glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov z dne 28. januarja 1981 v Strasbourgu, SEV- št. 108, ne predvideva posebnega privilegija medijev, temveč vsebuje določbe o izjemah zaradi varstva pravic tretjih. Glej pojasnila k členu 9(b) Konvencije, Rapport explicatif, št. 58, http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Reports/Html/108.htm.

40 – Člen 19 Predloga Direktive Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, COM(90) 314, UL 1990, C 277, str. 3 (9).

41 – Glej predvsem stališče Evropskega parlamenta z dne 11. marca 1992 (UL C 94, str. 173 (178)), spremenjen predlog Komisije z dne 15. oktobra 1992 (UL C 311, str. 30 (45)) in končno skupno stališče Sveta z dne 20. februarja 1995 (UL C 93, str. 1 (9)).

66. Pri nadaljnjem opredeljevanju pojma novinarskih namenov se ponuja upoštevanje naloge medijev v demokratični družbi, kot jo je razvilo ESČP v svoji sodni praksi glede omejitve pravice do svobode izražanja. Predpostavka za vsako omejitev pravice do svobode izražanja je, da je ta omejitev v demokratični družbi potrebna. Kar zadeva medije, je treba upoštevati, da ima svobodni tisk pomembno vlogo pri delovanju demokratične družbe, predvsem vlogo „javnega psa čuvaja“. Zato ima dolžnost, da posreduje informacije in ideje o vseh vprašanjih javnega interesa. [42]

Informacije in ideje o vprašanjih javnega interesa

67. Ker gre za posredovanje informacij in idej, v nasprotju z deloma zastopanimi stališči ni bistveno, ali se posredovani podatki redakcijsko obdelujejo ali komentirajo. Že samo zagotavljanje golih podatkov lahko prispeva k javnim diskusijam in je zato lahko v javnem interesu. Poleg tega je izbira posredovanih podatkov že izraz subjektivne ocene tistega, ki podatke posreduje. Ta izbira namreč vsebuje najmanj oceno, da so ti podatki zanimivi za prejemnika.

68. Kot navaja predvsem švedska vlada, obdelava osebnih podatkov zasleduje novinarske namene, če je njen namen posredovati informacije in ideje o vprašanjih javnega interesa.

69. Zdaj je treba pojasniti, kaj se razume pod posredovanjem informacij in idej o vprašanjih javnega interesa. Ta opredelitev opisuje ravnanja v zvezi z izvajanjem pravice do svobode izražanja, katerih omejitev terja posebej pomembno utemeljitev.

70. Švedska vlada se v tej zvezi sklicuje na izjavo, ki jo je podala ob sprejetju Direktive o varstvu podatkov. V skladu s to izjavo naj bi bilo treba obstoj novinarskih namenov presojati ne na podlagi posredovanih informacij, torej po vsebini, temveč na podlagi načina posredovanja. Res je, da državni organi niso dolžni določiti vprašanj javnega interesa, s katerimi se smejo ukvarjati mediji. Zato je preizkus vsebine občutljiv.

42 – ESČP, sodbe z dne 25. marca 1985 v zadevi Barthold (8734/79, Serija A, št. 90, točka 58), z dne 8. julija 1986 v zadevi Lingens (9815/82, Serija A, št. 103, točka 44), z dne 23. septembra 1994 v zadevi Jersild (15890/89, Serija A, št. 298, točka 31), Observer in Guardian (navedena v opombi 16, točka 59), von Hannover (navedena v opombi 14, točka 63) in z dne 17. decembra 2004 v zadevi Pedersen in Baadsgaard (GC) (49017/99, Recueil des arrêts et décisions 2004-XI, točka 71).

71. Način in kontekst sta pomembna, da se izločijo primeri, v katerih se sicer posredujejo informacije ali ideje v javnem interesu, vendar to posredovanje ni namenjeno javnosti, npr. zasebne politične diskusije.

72. Razmejitev zgolj na podlagi oblike posredovanja informacij pa danes za identifikacijo novinarskih namenov ne zadošča več. Včasih je bilo novinarstvo omejeno na medije, ki so bili (relativno) jasno prepoznavni kot taki, namreč tisk, radio in televizija. Moderna telekomunikacijska sredstva, kot so internet ali mobilne telekomunikacijske storitve, pa se danes v enaki meri uporabljajo tako za posredovanje informacij o vprašanjih javnega interesa kot tudi za povsem zasebne namene. Zato je način posredovanja informacij sicer pomemben pri opredelitvi ali se zasledujejo novinarski nameni, vendar pa se ne sme zanemariti tudi vsebine.

73. Javni interes je v vsakem primeru podan, če se posredovane informacije nanašajo na dejansko vodeno javno debato. [43] Prav tako obstajajo teme, ki so po svoji naravi vprašanja javnega interesa, npr. sodni postopki, ki so javni v skladu s členom 6(1) EKČP [44], javni interes po transparentnosti političnega življenja [45] ali informacije o idejah in stališčih ter obnašanju vodilnih političnih osebnosti. [46]

74. O posredovanju informacij o vprašanjih javnega interesa pa je mogoče dvomiti, če se posredujejo podrobnosti iz zasebnega življenja, ki nimajo nobene zveze z javno funkcijo zadevne osebe, posebej če naj zadovoljijo le radovednost določene publike o zasebnem življenju neke osebe in jih kljub določeni stopnji prepoznavnosti te osebe ni mogoče šteti za prispevek h kakršni koli diskusiji, ki ima splošni interes za družbo. [47] Za to mejo javnega interesa je posebej pomembno, ali ima zadevna oseba legitimno pričakovanje, da bo njena zasebnost do te mere spoštovana. [48]

75. Za gornje preudarke je ilustrativna zadeva Fressoz in Roire. [49] Tu je šlo za kaznovanje dveh novinarjev, ki sta objavila zaupne dokumente iz nekih davčnih spisov, da bi s tem

43 – ESČP, sodbe z dne 11. januarja 2000 v zadevi News Verlags GmbH & Co.KG (31457/96, Recueil des arrêts et décisions 2000-I, točka 54), z dne 6. februarja 2001 v zadevi Tammer (41205/98, Recueil des arrêts et décisions 2001-I, točka 68), z dne 18. maja 2004 v zadevi Editions Plon (58148/00, Recueil des arrêts et décisions 2004-IV, točka 44), z dne 10. decembra 2007 v zadevi Stoll (69698/01, točka 118 in nasl.) in z dne 22. februarja 2007 v zadevi Nikowitz in Verlagsgruppe News GmbH (5266/03, točka 25).

44 – ESČP, sodba News Verlags GmbH & Co.KG (navedena v opombi 43, točka 56).

45 – ESČP, sodba Editions Plon (navedena v opombi 43, točka 44).

46 – ESČP, sodbi Stoll (navedena v opombi 43, točka 122) in Lingens (navedena v opombi 42, točka 42). Glede vodilnih osebnosti gospodarskega življenja glej ESČP, sodba z dne 1. marca 2007 v zadevi Tønsbergs Blad AS in Haukom (510/04, še neobjavljena v uradnem glasilu, točka 87).

47 – ESČP, sodba von Hannover (navedena v opombi 14, točka 65), glej tudi ESČP, sodba News Verlags GmbH & Co.KG (navedena v opombi 43, točka 54).

48 – ESČP, sodba von Hannover (navedena v opombi 14, točka 51). Splošneje glede legitimnega pričakovanja v zvezi z obdelavo podatkov glej tudi ESČP, sodbe z dne 25. junija 1997 v zadevi Halford (20605/92, Recueil des arrêts et décisions 1997-III, točka 45), z dne 25. septembra 2001 v zadevi P. G. in J. H. (44787/98, Recueil des arrêts et décisions 2001-IX, točka 57) in z dne 3. aprila 2007 v zadevi Copland (62617/00, še neobjavljena v uradnem glasilu, točka 42).

49 – ESČP, sodba z dne 21. januarja 1999 (29183/95, Recueil des arrêts et décisions 1999-I).

podprla svoje informacije o dohodkih direktorja nekega podjetja. Ta objava je bila po nacionalnem pravu načeloma kazniva.

76. ESČP pa je nasprotno poudarilo, da se podatki nanašajo na javno debato o višini plač, ki jo je sprožil kolektivni spor v zadevnem podjetju. [50] V skladu z nacionalno zakonodajo informacije o davčni osnovi in plačanih davkih tudi niso strogo zaupne. [51] Nasprotno so se podatki o dohodkih javno poznanih podjetnikov redno objavljali [52] in po ustaljeni nacionalni sodni praksi niso sodili v okvir zasebnosti. [53]

77. Informacije in ideje se torej nanašajo na vprašanje javnega interesa, če se navezujejo na dejansko vodeno javno debato ali dotikajo vprašanj, ki so v skladu z nacionalnim pravom in družbenimi vrednotami po svoji naravi javne narave, ne pa, če se širijo podrobnosti iz zasebnega življenja, ki nimajo zveze z javno funkcijo zadevne osebe, posebej če v tej zvezi obstaja legitimno pričakovanje spoštovanja zasebnosti.

78. Dodati pa je treba, da državni organi, vključno s sodišči, obstoja novinarskih namenov ne morejo presojati strogo. Katere informacije se nanašajo na vprašanja javnega interesa, je vnaprej komaj mogoče določiti, in končno je vsaj deloma v rokah medijev, da s posredovanjem informacij javni interes šele ustvarijo. Če to ne uspe, jim je to naknadno težko očitati. Vendar pa tudi *ex ante* načeloma ni dolžnost državnih organov, da napovedo pomanjkanje javnega interesa v prihodnosti. Takšna napoved bi bila prvi korak na poti v cenzuro. Da se posredovanje informacij in idej ne nanaša na vprašanja javnega interesa, je torej mogoče ugotoviti le, ko je to očitno.

Izključni namen

79. Tudi če se obdelava izvaja v novinarske namene, se člen 9 Direktive o varstvu podatkov ne uporablja avtomatično. Nasprotno, zadevna obdelava osebnih

50 – ESČP, sodba Fressoz in Roire (navedena v opombi 49, točka 50).

51 – ESČP, sodba Fressoz in Roire (navedena v opombi 49, točka 53).

52 – ESČP, sodba Fressoz in Roire (navedena v opombi 49, točka 53).

53 – ESČP, sodba Fressoz in Roire (navedena v opombi 49, točka 50).

podatkov se mora izvajati *zgolj* v novinarske namene.

80. Z uporabo izraza „zgolj“ člen 9 Direktive o varstvu podatkov spominja na namen obdelave podatkov, ki je na splošno določen v členu 6(b) Direktive o varstvu podatkov. V skladu s tem se osebni podatki načeloma ne smejo naprej obdelovati na način, ki je nezdružljiv z namenom njihovega zbiranja. Temu ustrezno se lahko tudi izjema iz člena 9 uporabi le za postopke obdelave, ki se izvaja zgolj v novinarske namene. Če bi se istočasno zasledovali drugi nameni, ki niso novinarski, se privilegij medijev ne more uporabiti.

81. Pri določanju namena pa ne more biti bistveno, ali je predmet obdelave neposredno posredovanje teh informacij, kot npr. v primeru objave teh podatkov. Kot navajata npr. Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy, se novinarski nameni zasledujejo tudi pri pripravi objave. [54]

82. Obdelava, ki se izvaja zgolj v novinarske namene, tudi ni izključena zaradi tega, ker se poleg posredovanja informacij in idej o vprašanjih javnega interesa zasledujejo tudi komercialni cilji. [55] Novinarski nameni so po vseh pravilih povezani z namenom, da se povrnejo vsaj stroški novinarske dejavnosti, po možnosti pa ustvari tudi dobiček. Komercialni uspeh je namreč predpostavka poklicnega novinarstva, seveda če se opravlja neodvisno od podpore in vpliva tretjih, na primer države. Zato je služenje denarja pri posredovanju informacij in idej o vprašanjih javnega interesa dopusten sestavni del novinarskih namenov.

83. Od tega je treba ločiti komercialne dejavnosti, katerih predmet ni posredovanje informacij in idej o vprašanjih javnega interesa, tudi če naj bi doseženi dobički financirali novinarske dejavnosti. Ne razlikujejo se namreč od enakovrstnih dejavnosti, katerih dobiček ni namenjen za novinarske namene. Uporaba privilegija medijev v tej situaciji bi lahko kršila načelo enakega obravnavanja, predvsem pa izkrivila konkurenco. [56]

54 – ESČP je v sodbah z dne 27. marca 1996 v zadevi Goodwin (28957/95, Recueil des arrêts et décisions 1996-II, točka 39) in z dne 27. novembra 2007 v zadevi Tillack (20477/05, točka 53) varstvo svobode tiska izrecno razširilo na varstvo novinarskih virov.

55 – ESČP se v sodbi Autronic AG (navedena v opombi 11, točka 47) sklicuje na dejstvo, da so se različne sodbe v zvezi s svobodo tiska nanašale na podjetja, ki so z dejavnostjo tiska želela dosegati dobiček.

56 – Glej sklep z dne 23. septembra 2004 v zadevi Springer (C-435/02 in C-103/03, ZOdl., str. I-8663, točka 47).

84. V skladu s tem bi lahko le izjemoma prišlo do širjenja oglasov v medijih zgolj zaradi posredovanja informacij in idej o vprašanjih javnega interesa [57], torej zgolj v novinarske namene, tudi če so zasledovani prihodki predpostavka medijske dejavnosti.

Uporaba v obravnavanem primeru

86. V posameznem primeru sta tako javna narava določenih informacij kot tudi legitimno pričakovanje spoštovanja zasebnosti zelo močno odvisna od konkretnega, predvsem nacionalnega pravnega položaja, družbenih vrednot in konkretno obstoječih javnih debat. Načeloma ni naloga Sodišča, da presoja te elemente, temveč je to dolžnost pristojnih organov držav članic. Če se nacionalna sodišča glede takšnih vprašanj obrnejo na Sodišče, mora to dati le navodila, ki jih je treba upoštevati.

85. Pripisovanje novinarskih namenov dejavnosti je v konkretnem primeru težko. Zanj je potrebno ocenjujoče obravnavanje konkretnega namena. Pri tem ne more biti bistven namen, ki ga navedejo odgovorni za obdelavo podatkov, ker ti subjektivni nameni ne morejo biti preverjeni. Nasprotno, namen obdelave podatkov mora izhajati iz objektivnih okoliščin. [58]

87. V obravnavani zadevi so zanimivi predvsem vrsta podatkov, ki se obdelujejo, različne oblike posredovanja informacij in možnost, da je mogoče lastne podatke izbrisati.

88. Vsi postopki obdelave se nanašajo na davčne osebne podatke. Čeprav določbe prava Skupnosti o zaupnem obravnavanju teh podatkov ne obstajajo, pa jih nekatere države članice štejejo za zaupne. Zato zadevne osebe v teh državah načeloma upravičeno

57 – Tak primer je ESČP predstavljal podlago za sodbo z dne 28. junija 2001 v zadevi Verein proti Tierfabriken (24699/94, Recueil des arrêts et décisions 2001-VI) v zvezi z reklamnim vložkom proti vzreji mesa, ne pa tudi za sodbo ESČP z dne 24. februarja 1994 v zadevi Casado Coca (Serija A, št. 285-A) v zvezi s prepovedjo oglaševanja odvetniške dejavnosti. Glej tudi sodbo Sodišča z dne 12. decembra 2006 v zadevi Nemčija proti Parlamentu in Svetu (C-380/03, ZOdl., str. I-11573, točka 156).

58 – V zvezi z izbiro pravne podlage za ukrep Skupnosti glej sodbe z dne 26. marca 1987 v zadevi Komisija proti Svetu (45/86, Recueil, str. 1493, točka 11), z dne 11. junija 1991 v zadevi Komisija proti Svetu (Titandioxid, C-300/89, Recueil, str. I-2867, točka 10) in z dne 23. oktobra 2007 v zadevi Komisija proti Svetu (C-440/05, ZOdl., str. I-9097, točka 61), v zvezi z ugotovitvijo namenov, ki pomenijo zlorabo, glej sodbi z dne 21. februarja 2006 v zadevi Halifax in drugi (C-255/02, ZOdl., str. I-1609, točka 75) in z dne 8. novembra 2007 v zadevi Ing. Auer (C-251/06, ZOdl., str. I-9689, točka 46) in v zvezi z ugotovitvijo dobave znotraj Skupnosti zaradi pravice do davka na dodano vrednost glej sodbo z dne 27. septembra 2007 v zadevi Teleos in drugi (C-409/04, ZOdl., str. I-7797, točka 39 in naslednje).

pričakujejo, da bo ta zaupnost spoštovana. Tudi po presoji Sodišča se smejo podatki o dohodkih načeloma posredovati le, če je to potrebno zaradi uresničenja višjega namena. [59]

89. Vendar pa ESČP očitno ne izvaja obvezne zaupne obravnave davčnih podatkov iz člena 8 EKČP. [60] Zato bi lahko šlo za dopusten, t.j. upravičen poseg v temeljno pravico prava Skupnosti, pravico do zasebnosti, če so ti podatki na Finskem po zakonu pri davčnih organih javno dostopni. Na podlagi takšnega pravnega položaja lahko verjetno izhajamo tudi iz tega, da pri finskih državljanih ne obstaja legitimno pričakovanje zaupnega obravnavanja njihovih davčnih podatkov.

90. Posredovanje podatkov se vrši na dva načina: po eni strani so objavljeni kot celoten seznam v časopisu, po drugi strani pa se podatki o posameznih davkoplačevalcih ponujajo na poziv v obliki storitve kratkih tekstovnih sporočil.

91. Objava seznama je glede na svojo obliko usmerjena k posredovanju informacij v javnem interesu. Celotni javnosti je ponujena obsežna zbirka podatkov. *Prima facie* ta oblika objave ne upošteva individualnih interesov.

92. Ali ta oblika objave tudi po vsebini ustreza javnemu interesu, je težje oceniti. Po eni strani bi javnost lahko bila zainteresirana, da dobi izčrpen pregled nad obdavčitvijo in nad dohodkovnimi ter premoženjskimi razmerji sodržavljanov. Prav tako bi lahko v zvezi z določenimi osebnostmi javnega življenja obstajal konkreten javni interes po pridobitvi teh podatkov.

93. Po drugi strani prav tako obstaja podlaga za domnevo, da je interes za te podatke pretežno zasebne narave. V poštev pride na primer osebna radovednost glede sosedov in znancev. Celo komercialni interesi niso izključeni. Poznavanje dohodkovnih in premoženjskih razmerij posameznikov se namreč lahko gospodarsko izkorišča, na primer za namensko orientirano oglaševanje ali za oceno finančnih sposobnosti in bonitete strank.

94. Zadnjeimenovani vidiki so še mnogo bolj izraziti pri storitvi kratkih tekstovnih sporočil, ker se ta storitev po svoji obliki lahko uporabi

59 – Sodba Österreichischer Rundfunk in drugi (navedena v opombi 13, točka 89 in naslednje).

60 – Glej ESČP, sodba Fressoz in Roire (navedena v opombi 49, predvsem točka 53), kjer se obravnavajo le nacionalni pravni elementi. Glej tudi odločitev Evropske komisije za človekove pravice z dne 27. novembra 1996 v zadevi Gedin (pritožba št. 29189/95) v zvezi s poimensko navedbo v seznamu davčnih dolžnikov.

le, če obstaja konkreten interes po podatkih določene osebe. Ne zdi se verjetno, da je ta interes praviloma javne narave. Nasprotno, posvetovanje se zdi povezano z vprašanji javnega interesa le izjemoma.

95. Vendar pa v primeru posredovanja podatkov prek telekomunikacij na splošno ni mogoče izključiti javnega interesa. Posredovanje podatkov prek telekomunikacijskih storitev namreč v vedno večji meri dopolnjuje tradicionalne oblike posredovanja preko tiska in sredstev javnega obveščanja. Vprašanje, ali se v tej obliki posredujejo informacije in ideje o vprašanjih zasebnega ali javnega interesa, zato terja posebej skrbno presojo.

96. Končno je portugalska vlada navedla, da ne gre za novinarske namene, če Satakunnan za odstranitev davkoplačevalcev iz informacijskega sistema zahteva plačilo pristojbine. Tem navedbam bi bilo treba pritrditi, če Satakunnan s temi pristojbinami zasleduje cilj doseganja dobička, ker ta dobiček ne bi izviral iz posredovanja informacij in idej v javnem interesu. Če pa pristojbina nasprotno služi golemu nadomestilu stroškov, še to – neodvisno od vprašanja dopustnosti takšnih pristojbin – ne izključuje novinarskih namenov.

97. Vendar pa možnost, da se lahko podatki, povezani z neko osebo, odstranijo, odpira vprašanje o tem, ali dejansko obstaja javni interes za obširen seznam davčnih podatkov. Odstranitev posameznih zapisov brez razloga bi namreč v tem primeru načeloma nasprotovala morebitnemu javnemu interesu. Če bralec pričakuje obširen seznam, bi bila odstranitev že skoraj zavajajoča, saj bi to dajalo vtis, da ta oseba ne plačuje nobenih davkov ali pa jih plačuje le malo.

98. O vprašanju, kako je treba te objektivne okoliščine dokončno oceniti v okviru družbenega okolja na Finskem, morajo odločiti nacionalna sodišča, po potrebi po nadaljnji ugotovitvi dejanskega stanja.

Tehtanje med pravico do svobode izražanja in pravico do zasebnosti

99. Če je področje uporabe člena 9 direktive o varstvu podatkov podano, iz tega še ne sledi, da je ustrezna obdelava osebnih podatkov

oproščena varstva podatkov. Nasprotno, izjeme so dopustne le, če se izkažejo za potrebne za uskladitev pravice do zasebnosti z določbami, ki veljajo za pravico do svobode izražanja.

100. V skladu s tem bi lahko, tako kot Estonija in Komisija, dvomili o tem, ali finska izvedba člena 9 Direktive o varstvu podatkov zadostuje zahtevam prava Skupnosti. Kljub fleksibilnosti določbe Direktive o varstvu podatkov [61] se zdi ob približnem obravnavanju nekoliko enostransko, da bi v primeru novinarske obdelave podatkov varstvo osebnih podatkov skoraj v celoti izključili. Morda zato pravo Skupnosti zahteva, da se redakcijske dejavnosti podvržejo močnejšim obveznostim glede varstva osebnih podatkov, kot je to predvideno v členu 2(5) finskega Zakona o osebnih podatkih.

101. Za odgovor na drugo vprašanje za predhodno odločanje pa so ti preudarki brez pomena. V postopku o glavni stvari se zahteva, da se Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy naloži opustitev določenih obdelav osebnih podatkov. Ta obveznost ne more temeljiti neposredno na Direktivi o varstvu podatkov. Direktiva ne more sama ustvarjati obveznosti za posameznika, tako da proti njemu sklicevanje na direktivo kot takšno ni mogoče. [62]

102. Komisija nasprotno predlaga – v zvezi s členom 2(4) finskega Zakona o osebnih podatkih – naj se nacionalne omejitve varstva osebnih podatkov zaradi kršitve pravice do zasebnosti ne uporabijo. Pri tem se sklicuje na sodbo Mangold, v kateri je Sodišče prepoved diskriminacije zaradi starosti, določeno z direktivo Sveta 2000/78/ES [63], obravnavalo kot splošno načelo prava Skupnosti in iz tega zaključilo, da nacionalno sodišče ne sme uporabiti nobene določbe nacionalnega prava, ki bi lahko bila v nasprotju z njim. [64]

103. Takšen pristop sem v nekem drugem primeru že odklonila. [65] Poseganje po splošnem pravnem načelu, katerega vsebina je bistveno manj jasna in določena, namesto direktive, ki se proti posamezniku ne uporablja neposredno, bi onemogočilo harmonizacijski namen direktive, ogrozilo pravno varnost, ki jo zasleduje, in spodkopalo prepoved, da se neizvedene določbe direktiv ne smejo uporabiti neposredno v breme posameznika. Tudi generalna pravobranilca Mazák in Ruiz-Jarabo Colomer se bojita, da bi

61 – Sodbi Lindqvist (navedena v opombi 18, točka 83) in Promusicae (navedena v opombi 12, točka 67).

62 – Sodbe z dne 26. februarja 1986 v zadevi Marshall (152/84, Recueil, str. 723, točka 48), z dne 5. oktobra 2004 v zadevi Pfeiffer in drugi (C-397/01 do C-403/01, ZOdl., str. I-8835, točka 108) in z dne 7. junija 2007 v zadevi Carp (C-80/06, ZOdl., str. I-4473, točka 20).

63 – Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL L 303, str. 16).

64 – Sodba z dne 22. novembra 2005 v zadevi Mangold (C-144/04, ZOdl., str. I-9981, točka 75 in naslednje).

65 – Sklepni predlogi, predstavljeni 8. februarja 2007 v zadevi Kofoed (C-321/05, ZOdl., str. I-5795, točka 67).

neposredna uporaba splošnih pravnih načel *poleg* direktiv slednje spodkopavala v njihovih učinkih in s tem škodovala delitvi oblasti ter povzročila pomanjkanje pravne varnosti. [66]

104. Prav te posledice bi nastopile v obravnavani zadevi: obveznosti posameznikov v zvezi z varstvom osebnih podatkov izhajajo iz nacionalnih ureditev, ki prenašajo Direktivo o varstvu podatkov. Stališče Komisije pa v nasprotju s tem ne pomeni nič drugega kot ustvarjanje obveznosti, ki nasprotujejo nacionalni ureditvi. To ni združljivo s pravno varnostjo. S tem bi bil spodkopan tudi pristop Direktive, da se državam članicam prepusti uskladitev med varstvom osebnih podatkov in pravico do svobode izražanja.

Odgovor na drugo vprašanje

106. Sklepno je zato na drugo vprašanje treba odgovoriti, da se obdelava osebnih podatkov izvaja v novinarske namene v smislu člena 9 Direktive o varstvu podatkov, če je namenjena posredovanju informacij in idej o vprašanjih

105. Zato v obravnavanem postopku ni pomembno, ali je Finska pravilno prenesla člen 9 Direktive o varstvu podatkov. Predložitveno sodišče pa mora preveriti, ali imajo zahtevani ukrepi zoper Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy podlago v nacionalnem pravu. Pri tem mora nacionalno sodišče nacionalno pravo v največji meri razlagati na podlagi besedila in namena Direktive o varstvu podatkov [67] ter v skladu s temeljnimi pravicami prava Skupnosti [68], da bo dosežen v njej določen namen. Obveznost konformne razlage pa je hkrati omejena s temeljnim načelom pravne varnosti. Ta nasprotuje razlagi nacionalnega prava *contra legem*. [69]

66 – Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Mazáka, predstavljeni 15. februarja 2007 v zadevi Palacios de la Villa (C-411/05, ZOdl., str. I-8531, točka 133 in naslednje), in sklepni predlogi generalnega pravobranilca Ruiz-Jaraba Colomerja, predstavljeni 24. januarja 2008 v zadevi Michaeler in Subito GmbH (C-55/07 in C-56/07, ZOdl., str. I-3135, točka 21 in naslednje).

67 – Sodbe z dne 10. aprila 1984 v zadevi von Colson in Kamann (14/83, Recueil, str. 1891, točka 26), v zadevi Pfeiffer in drugi (navedena v opombi 62, točka 113) in z dne 19. aprila 2007 v zadevi Farrell (C-356/05, ZOdl., str. I-3067, točka 42).

68 – Sodbe Lindqvist (navedena v opombi 18, točka 87), z dne 27. junija 2006 v zadevi Parlament proti Svetu (C-540/03, ZOdl., str. I-5769, točka 105) in v zadevi Promusicae (navedena v opombi 12, točka 68).

69 – Sodbi z dne 16. junija 2005 v zadevi Pupino (C-105/03, ZOdl., str. I-5285, točki 44 in 47) in z dne 4. julija 2006 v zadevi Adeneler in drugi (C-212/04, ZOdl., str. I-6057, točka 110).

javnega interesa. Ali in v kakšni meri se sporna obdelava davčnih podatkov izvaja v novinarske namene, mora na podlagi vseh razpoložljivih objektivnih okoliščin ugotoviti predložitveno sodišče.

C – *Tretje vprašanje – člen 17 Direktive o varstvu podatkov*

107. S tretjim vprašanjem želi predložitveno sodišče pojasniti, ali je treba člen 17 Direktive o varstvu podatkov razlagati v skladu z načeli in namenom direktive, v smislu, da nasprotuje objavi podatkov, ki so bili zbrani za novinarske namene in njihovemu posredovanju v komercialne namene.

108. Člen 17(1) Direktive o varstvu podatkov ureja varnost obdelave. V skladu s tem členom države članice določijo, da mora upravljavec izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za zavarovanje osebnih podatkov pred slučajnim ali nezakonitim uničenjem ali slučajno izgubo, predelavo, nepooblaščenim posredovanjem ali dostopom, predvsem kadar obdelava vključuje prenos podatkov po omrežju, ter proti vsem drugim nezakonitim oblikam obdelave. Taki ukrepi ob upoštevanju stanja tehnologije in stroškov za njihovo izvajanje zagotavljajo raven zaščite, ustrezno tveganju, ki ga predstavljata obdelava in narava podatkov, ki jih je potrebno varovati.

109. Člen 17(1) Direktive o varstvu podatkov je bil prenesen s členom 32(1) finskega Zakona o osebnih podatkih. Ta je ena redkih določb o varstvu podatkov, ki velja tudi za obdelavo osebnih podatkov v novinarske namene. Za obravnavani primer je posebej pomembno, da se mora preprečiti neupravičena oz. nezakonita obdelava osebnih podatkov. Če bi bilo te pojme treba razumeti tako, da mora upravljavec spoštovati vse določbe Direktive o varstvu podatkov, bi te zahteve kljub privilegiju medijev v skladu s členom 9 Direktive o varstvu podatkov veljale tudi za obdelavo osebnih podatkov v novinarske namene.

110. Taka razlaga člena 17(1) Direktive o varstvu podatkov pa bi nasprotovala sistemu določb Direktive. Običajno bi vodila do nepotrebnega podvajanja zahtev, v tem primeru pa bi preprečila očitni namen finskega zakonodajalca, da člen 9 Direktive o varstvu podatkov prenese tako, da obdelavo podatkov v novinarske namene oprosti teh zahtev.

111. Člen 17(1) Direktive o varstvu podatkov se v skladu z njegovim naslovom „varnost

obdelave“ in glede na utemeljitev predloga Komisije [70] pravilno razume tako, da gre za varstvo pred zunanjimi učinki, predvsem pred nezakonitimi posegi tretjih oseb. Za to govori predvsem sklicevanje na stanje tehnologije v drugem stavku člena 17(1). To je smiselno le pri tehničnih varnostnih ukrepih. Kateri ukrepi obdelave so zakoniti, nima s stanjem tehnologije nobene zveze.

112. Zato člen 17(1) Direktive o varstvu podatkov ne ureja zakonitosti obdelave podatkov. Ta izhaja iz ostalih uporabljivih določb Direktive o varstvu podatkov.

113. Zanimanje predložitvenega sodišča morda sledi tudi iz tega, da člen 17(2) do (4) Direktive o varstvu podatkov govori o varnosti podatkov pri pogodbeni obdelavi podatkov prek obdelovalca. Pri pogodbeni obdelavi upravljavec posreduje podatke tretji osebi. V tej zadevi je Satakunnan Markinapörssi posredoval podatke Satamediji. Za to posredovanje pa iz člena 17 ne izhajajo upoštevne zahteve. Namen določb o pogodbeni obdelavi je namreč le, da zagotovijo upoštevanje zahtev člena 17(1) o varnosti obdelave tudi pri pogodbeni obdelavi.

114. V skladu s predlogom večine strank je torej na tretje vprašanje treba odgovoriti, da člen 17 Direktive o varstvu podatkov ne vsebuje nobene določbe o tem, ali se lahko podatki, ki so bili zbrani za novinarske namene, objavijo in obdelujejo v komercialne namene.

D – *Četrto vprašanje – obdelava objavljenih podatkov*

115. S četrtim vprašanjem želi predložitveno sodišče izvedeti, ali se lahko Direktiva o varstvu podatkov razlaga v smislu, da tiste imenske zbirke, ki vsebujejo zgolj v medijih objavljene podatke, ne sodijo na področje uporabe te direktive.

116. Ozadje za to vprašanje je člen 2(4) finskega Zakona o osebnih podatkih.

70 – Glej predlog Direktive Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, COM(1990) 314, str. 340, in spremenjen predlog Direktive Sveta o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov, COM(1992) 422, str. 28 in naslednje.

Skladno s tem členom zakon ne velja za imenske zbirke, ki vsebujejo zgolj v medijih objavljene podatke.

117. Kot upravičeno poudarjajo Estonija, Portugalska in Komisija, Direktiva o varstvu podatkov ne vsebuje podobne izjeme. Nasprotno, 12. in 26. uvodna izjava izrecno poudarjata, da morajo načela varstva veljati za *vse* informacije v zvezi z določeno ali določljivo osebo.

118. Splošna izjema za objavljene informacije bi povzročila predvsem odvečnost namena obdelave podatkov v skladu s členom 6(1)(b) Direktive o varstvu podatkov. Podatki bi se namreč lahko po objavi dalje uporabljali za poljubne namene, neodvisno od namenov, za katere so se izvirno zbrali.

119. Finska pa zastopa stališče, da obdelavo objavljenih osebnih podatkov upravičuje pravica do svobode izražanja. V nasprotju s finskimi navedbami pa se to stališče ne da utemeljiti s tem, da v tej zadevi posredovanje v obliki storitve kratkih tekstovnih sporočil prav tako sodi v domet svobode izražanja. Navedeni preudarek je zanimiv predvsem za presojo švedske trditve, da ta storitev izpolnjuje predpostavke člena 9 Direktive o varstvu podatkov oz. ustrezne finske izvedbene določbe in s tem sodi v domet privilegija medijev.

120. Obdelava objavljenih osebnih podatkov pa po finskem pravu sploh ni vezana na predpostavke člena 9 Direktive o varstvu podatkov. Zato se postavlja vprašanje, ali pravica do svobodnega izražanja obsega tudi neomejeno obdelavo takih podatkov.

121. V skladu s členom 10(1) EKČP pravica do svobodnega izražanja obsega svobodo sprejemanja in sporočanja obvestil in idej brez vmešavanja javne oblasti. Če je zato obdelava objavljenih osebnih podatkov potrebna, posledično sodi na področje uporabe pravice do svobodnega izražanja. Vendar pa se lahko in se mora ta svoboda omejiti, če obdelavi podatkov nasprotuje pravica do zasebnosti. Zato je pavšalno privilegiranje takih postopkov obdelave prepovedano. Vendar pa je v vsakem posameznem primeru treba presoditi, katera temeljna pravica prevlada.

122. Pri objavljenih informacijah, ki so po definiciji splošno znane, bi se sicer praviloma lahko izhajalo iz tega, da ima pravica do spoštovanja zasebnosti manjšo težo. Vendar pa ni mogoče izključiti, da pravica do zasebnosti nasprotuje ponavljanju in poglabljanju posegov z nadaljnjo obdelavo informacij, na primer pri napačnih informacijah, žalitvah ali informacijah, ki se nanašajo na intimnost.

123. Izjeme od zahtev Direktive o varstvu podatkov lahko dalje temeljijo na členu 13. Tu pride v poštev predvsem varstvo pravic in svoboščin drugih v skladu z odstavkom 1(g). Predstavljati bi si bilo mogoče, da na Finskem pravica do svobode izražanja obsega pravico nadaljnjega posredovanja objavljenih informacij brez omejitev zaradi varstva osebnih podatkov. Prav tako je treba upoštevati, da obdelava objavljenih informacij v pravico do zasebnosti posega manj intenzivno kot obdelava zaupnih podatkov. V tem smislu gotovo obstaja široka diskrecijska pravica držav članic.

124. Ta diskrecijska pravica pa ne sme voditi do tega, da bi izjeme od varstva osebnih podatkov upravičevale očitno nesorazmerno prizadetost pravice do zasebnosti. Tako nadaljnja obdelava dokazano napačnih osebnih podatkov ne more biti upravičena s tem, da so bili ti podatki objavljeni.

125. Poleg tega člen 13 Direktive o varstvu podatkov ne dovoljuje določitve izjem od vseh določb Direktive. Nasprotno, izjeme so omejene na temeljne zahteve člena 6(1) o obdelavi podatkov, pravice do informacije in do dostopa v skladu s členom 10, členom 11(1) in členom 12 ter objavo postopkov obdelave v skladu s členom 21.

126. Na četrto vprašanje je zato treba odgovoriti, da imenske zbirke, ki vsebujejo zgolj v medijih objavljene podatke, sodijo na področje uporabe Direktive o varstvu podatkov.

127. Vendar je tudi v zvezi s četrtim vprašanjem treba spomniti, da sama Direktiva o varstvu podatkov ne more utemeljevati obveznosti Satakunnan Markkinapörssi Oy in Satamedia Oy. Nasprotno, za to je potrebna podlaga v nacionalni zakonodaji, ki jo je eventualno treba razlagati v skladu z Direktivo o varstvu podatkov, ne pa *contra legem*. [71]

71 – Glej zgoraj, točka 99 in naslednje.

V – Predlog

128. Sodišču zato predlagam, naj na predlog za sprejetje predhodne odločbe odgovori tako:

„1. V smislu člena 3(1) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov se šteje za obdelavo osebnih podatkov dejavnost, ki vključuje, kot je opisano v predlogu za sprejetje predhodne odločbe

a) zbiranje podatkov na podlagi uradnih dokumentov organov o dohodkih od dela ali kapitala ter o premoženju fizičnih oseb in njihovo obdelavo z namenom objave,

b) objavo v tiskani publikaciji po abecednem redu in po razredu dohodkov, v obliki podrobnih seznamov, sestavljenih po občinah,

c) prenos podatkov na CD-ROM-u za uporabo v komercialne namene ali

d) obdelavo podatkov v okviru kratkega tekstovnega sporočila, ki uporabnikom mobilnih telefonov omogoča, da ob pošiljanju imena in občine stalnega prebivališča osebe prejmejo zadevne podatke o dohodkih od dela in kapitala ter premoženju te osebe.

2. Obdelava osebnih podatkov v smislu člena 9 Direktive 95/46/ES se izvaja v novinarske namene, če je namenjena posredovanju informacij in idej o vprašanjih javnega interesa. Ali in v kakšni meri se sporna obdelava davčnih podatkov izvaja v novinarske namene, mora na podlagi vseh razpoložljivih objektivnih okoliščin ugotoviti predložitveno sodišče.

3. Člen 17 Direktive 95/46/ES ne vsebuje nobene določbe o tem, ali se lahko podatki, ki so bili zbrani za novinarske namene, objavijo in obdelujejo v komercialne namene.

4. Imenske zbirke, ki vsebujejo zgolj v medijih objavljene podatke, sodijo na področje uporabe Direktive 95/46/ES.“